

בנימין סילקין

(על סוג יריד וחבר לעבודה)

בעוד כוחו עמו, בעוד מיטב יצירותיו על המבחן ועל המלטשה, בעוד עומד על משמרתו — משמרת החנוך העברי, לוקח ממנו האיש. וצר מאד עליו ועלינו: עליו — שמתוך דרישות נמרצות לעצמו לא הספיק להשלים דוב מה שהתחיל בו, ועלינו — על שלא זכינו ליהנות מכל אורו ומעושר נפשו. נפש עדינה היתה זאת ומלאת אהבה ורחמים לעולם יה. ברחמים רבים שר את סבל האדם ואת יפיו כאחד. ומרי שוררו עלינו הרגשנו, כי הוא מאוהב בנו, ולכן מצאה שירתו תמיד חד בלבב בות: השיבונו אהבה אל חיטו.

בטוב היה דן את כל העולם. מלא חומור עממי חי ושוטף, היה מתייחס אל החטאים ואל הפגמים שבהיו האיש והחברה יחס רואה ואינו מקפיד, מבין וסולח, יודע וממליץ.

מבית מדרש הקלסיוזים בא. בעצם לא הכיר אלא שני ספרים: תנ"ך ושכספיר. כל ימיו השקיע בהבנת הראשון, ורוב ימיו בנסיון לתת אר השני בצנרה עברית לעם ההוגה עברית. ואם ביצירותיו המועטות לא חלם להגיע אל גבתי ספרי המופת, הרי בסגנונו — מבלי שהתאמץ לשם כך — ניכרת תמיד ההשפעה השופעת מאלנה, שמלאה את עולמו זיו לא מעלמא הדיון. הנשגב והפשוט ירדו כרוכים בסגנון זה, שחותמו אמת נהדרה, הוד שביסוד. השפה העברית קסמה לו קסמים שלא יכל ולא רצה להשתחרר מטמשלתם ואף לרגע קט. כל גון חדש שזכה להכיר במלה עברית מילאהו שמחה וימים רבים היה מדבר על המציאה שכאה לידו.

בעבודתו האגרנית, שחלקו במלון האנגלי העברי עד לה, השקיע לא רק מרץ, כי אם גם שמחה, שמחת אוגר אוצרות, החם על כל מה שבא לידו ושומר עליו מכל משמר.

ובמה מן הסמליות בדבר! הוא בחר לו את ה"פעלים". הדרמטיות שבשפה. בסיפור ובמתזה מלאה את לבו תמיד התפעלות.

ואת אשר הרגיש ניסה למסור לתלמידינו — בד' אמות של בית ספרו הגדול בניו יורק רבתי ובבתי מדרש המורים שהורה בהם, ולקורות — בשרי רתו, בתרגומיו, באגרנותו. האיש שנקד טף בראשית שנות החמשים לחייו הסד פיק להשאיר ירושה צנועה לספרות, לתנוך.

אך מי ישוב לנו את רגעי הזיו שבידידותו, שידע להעמיקה כל כך, ממש כגדולי משוררי הירידות של ימי הבינים? רק זכר נשאר מהם למי שזכה לידידותו — ואין נחומים לחולף.

תל אביב. יהודה קויפמן

